

NVE

v/ Marianne Angård

Saks nr: 202504720

Oslo 13.05.2026

GARBERGSELVA KRAFTVERK – kommentarer til uttalelser til utredningsprogram

Viser til henvendelse der NVE ber om kommentar til kommentarer til utredningsprogram for Garbergselva kraftverk.

Etter vårt syn så dekker vårt forslag til utredningsprogram tilnærmet alle innspill/ønsker som er kommet i høringen. Utredningsprogrammet sammen med gjeldende standardkrav til innhold i søknaden dekker alt som er kommet inn i løpet av høringen. Konsekvensutredningen vil følge metodikken gitt i M-1941.

Alle tema er viktige men vi har fremhevet noen av temaene som ble satt fokus på i uttalelsene, og som vil følges opp i konsesjonssøknad/ KU. Som vedlegg ligger mere grundige kommentarer til de enkelte temaene.

- Endringer i hydrologi nedstrøms utløpet, som følge av temperaturendringer
  - Isdannelse
  - Frostrøyk
  - Isgang/Ispropp
  - Effekt på jordbruksarealer
- Elva som naturlig gjerde
  - Utrede for lav vannføring som fører til redusert funksjon for de ulike delstrekningene
  - Utrede riktige tiltak på den strekningen
- Tydeliggjøre forskjeller i nåværende plan, sammenlignet med tidligere søknader
- God beskrivelse mtp Garbergselva som friluftslivsområde, herunder folkehelse og samla belastning
  - Dette er allerede momenter som er inkludert i M-1941.
- Fokus på storørreten og virkning/ konsekvens for denne.

Vi imøteser oversendelse av fastsatt utredningsprogram.

Clemens Kraft AS

Mattias Kullberg

Utbyggingsdirektør

Vedlegg 1 – Kommentarer til temaer

1. Endret vanntemperatur fra utløpet og påvirkning på landbruk.

Trond Kåre Langseth, Lars Langseth, Naturvernforbundet

Dette tema er poengtert fra flere høringsparter, og vil inngå KU. Her vil det trolig inngå modelleringer av endret vanntemperatur som følge av at vannet går i tunell. Det vil være naturlig å se på flere områder som kan påvirkes av dette, for eksempel islegging på Selbusjøen.

Rune Langseth, Lars Langseth

Isdannelse er et eget tema i KU veilederen til Miljødirektoratet, og vil utredes. Isdam som i dag skaper problemer vil inngå i utredningen, og i første omgang vil det vurderes om problematikken vil avta eller øke.

Ola Kjøsnes

Frostrøyk og åpen elv om vinteren må sees i sammenheng med vanntemperatur og vannmengde. Når vann tappes fra dype magasiner vil vanntemperaturen være rundt 4°C, som er den temperaturen som gjør vannet "tyngst". Når et magasin tappes gjennom tunnelsystem og turbin kan det ytterligere varmes opp. Hvis det samtidig er mange kuldegrader etter utløpet, kan det dannes frostrøyk. De fleste store magasiner tappes hele vintersesongen, spesielt når det er mange kuldegrader, da strømpris og energibehov er som størst, og vil derfor kontinuerlig bidra til frostrøyk. Garbergselva kraftverk er planlagt med et lite magasin (noen få timer kapasitet) med små vannmengder, det vil derfor ikke være mulig å tappe kontinuerlig gjennom vinteren når det er mange kuldegrader som er kriterier for at frostrøyk skal dannes. Det er ikke forventet tilsig til inntaket når det er som kaldest. Temaet vil likevel utredes og konsekvens begrunnes med faglige vurderinger.

2. Utmarksbeite

Toril Ofstad Selboe og Sverre Selboe, Lars Langseth, Naturvernforbundet, Krossådal - og Innbygda beitelag

Elva vil få redusert effekt som naturlig gjerde for rein og sau. Dette er forventet problemstilling oppstrøms utløpet fra Elvåa, nedstrøms Elvåa er det forventet at det for det meste vil være nok vann til at elva fungerer som gjerde. Effekten vil utredes på de ulike elvestrekningene so blir berørt. En løsning på denne eventuelle problemstilling er forventet overkommelig.

3. Naturressurser

Statsforvalteren i Trøndelag

Landbruk og skogressurser vil utredes i KU

Elvådalen Jaktlag

Det forventes at jaktretten vil blir ivaretatt både under anleggsfasen og når anlegget er i permanent drift.

4. Friluftsliv (bading, fiske, rafting m.m.)

Trond Kåre Langseth, FNF Trøndelag

Innspill vil tas til følge når tema friluftsliv utredes. Det er ikke kommet innspill fra elvepadlermiljøet ifm denne meldingen.

Jo Kjetil Valli

Enig i at bedret veitrasé til Prestfossen vil kunne øke trafikk inn i området. For friluftsliv er "tilgjengelighet" et kriterium, noe som vurderes som en fordel for friluftsliv i KU sammenheng, men kan være negativt for andre, for eksempel reindrift. Utbygger har ikke til hensikt å tilrettelegge for økt ferdsel i området, med mindre andre vurderer det som ønskelig. Områder som i anleggsfasen kan være mulig å kjøre/parkere på vil tilbakeføres/revegeteres mot slutten av anleggsarbeidet.

5. Landskap

Marthe Stavrum m.fl., Naturvernforbundet, FNF Trøndelag

Inngrepsfri natur, landskapsbilde og samla belastning skal beskrives i søknaden.

6. Samla belastning på vassdrag og vassdragsnatur

Ole Kjosnes, Selbu SV, Marthe Stavrum, FNF Trøndelag

Garbergselva som siste store elv i Selbu vil poengteres når samla belastning i området vurderes. Dette sees også på regionalt nivå og nasjonalt nivå. Garbergselva er ikke vernet vassdrag. Det er opp til NVE å vurdere fordelene/ulempene i prosjektet.

7. Storørretstammen

Selbu SV, FNF Trøndelag

Funksjonsområder for ørret skal kartlegges og vil utredes under fagtema naturmangfold i vann.

Sigmund Ottar Balstad

Elv-i-elv etablering er et godt tiltak i vassdrag som har en vesentlig del av nedbørsfeltet fraført, og elveløpet på helårsbasis er vesentlig redusert. Nedstrøms utløpet til kraftverket vil det til tider være høy vannføring, da magasinkapasiteten i kraftverket er svært begrenset, samt at vann utnyttet i turbinen tilbakeføres til elva. På nåværende tidspunkt mistenkes det at det vil være krevende å etablere et varig elv-i-elv tiltak i denne delen av elva. Denne delen av elva vil i tillegg være nokså nær naturlig tilstand, og det kan tenkes at det ikke er ønskelig å gjøre inngrep her fra forvaltningsmyndighetens side. Men det er likevel et tiltak som alltid drøftes når en ser på avbøtende tiltak, noe som også vil bli gjeldende for Garbergselva kraftverk. Risikoen for innfrysing av rogn kan reduseres, ved at det settes en minstevannføring som gir et forutsigbart og stabilt vannspeil fra gytetida og gjennom hele vinterhalvåret. Men, ved mye nedbør i gytetida vil det likevel kunne forekomme at rogn gytes på områder som tørrelgges senere i vinterhalvåret.

Naturvernforbundet Selbu og Tydal

Når det gjelder det fisketrapp opp Kjellstadfossen er dette noe som ikke er avklart foreløpig, men vil vurderes videre. Dette prosjektet vil i utgangspunktet påvirke de nåværende habitatene til storørret nedstrøms Kjellstadfossen i mindre grad, sammenlignet med tidligere omsøkte prosjekter. Dette da restfeltet nå er da inntaket er flyttet opp til Prestfossan. Å åpne for fisketrapp i Kjellstadfossen medfører store inngrep og at man tilgjengeliggjør områder der storørret normalt ikke finnes. Dette kan påvirke det eksisterende naturmangfoldet oppstrøms Kjellstadfossen, og vil øke forringelsen av miljøtema landskap og friluftsliv i forbindelse med Kjellstadfossen.

8. Naturmangfold på land

Selbu SV, FNF Trøndelag

Effekten på funksjonsområder for rødlistede arter og naturtyper vil utredes under fagtema naturmangfold på land. Arter og naturtyper er kartlagt tidligere, og i tillegg på nytt i 2025. Kunnskapsgrunnlaget er godt sammenlignet med mange andre prosjekter. Clemens har engasjer

to av Norges fagekspertene på kryptogamer, som skal utrede dette særskilt. Det er også igangsatt datainnhenting for å styrke kunnskapen knyttet til hvordan dagens vannføring påvirker naturmangfold.

Marthe Stavrum m.fl.

I en KU skal alle de arter og økosystemer som nevnes fanges opp og verdivurderes. Det samme gjelder konsekvensene som nevnes. Etter som flere deler av Garbergselva har vært oppe til diskusjon tidligere, er det i dette prosjektet et vesentlig bedre kunnskapsgrunnlag enn man har i enkelte andre tilfeller. Det har også vært ulike personer/bedrifter inn og kartlagt, i regi av ulike aktører. I all hovedsak er det kjente navn og bedrifter som har alle nødvendige sertifiseringer ol. som kreves for slike kartlegginger. Når en utbygger leverer konsesjonssøknad til NVE er det som regel tilstrekkelig med kunnskap fra en feltundersøkelse gjennomført over noen dager (inngrepsavhengig). I tillegg til flere runder med naturtypekartlegging er det ifm dette prosjektet valgt å engasjere to av Norges fremste fagpersoner på mos, lav og sopp.

FNF Trøndelag

Fugl er noe utreder har god kompetanse på. Det forventes at verdien for fugl, basert på rødlistestatus, vil være høy i prosjektområdet. I tillegg vil berørte funksjonsområder omtales særskilt.

9. Tidligere utredninger av elva mot dagens plan

Selbu SV, Garbergselvas venner, Naturvernforbundet i Trøndelag, FNF Trøndelag

Det er stor forskjell i dette prosjektet når det sammenlignes med tidligere utbyggingsplaner. Produksjonen økes vesentlig, samtidig som restfeltet (vanntilsig nedstrøms dam) vil i større grad ivareta problematikk som er omtalt i tidligere utbyggingsplane. Utbygger vurderer at prosjektet er såpass ulikt tidligere søknader at det er verdt å søke på nytt med nåværende plan. Som en del av konsesjonsbehandlingen skal NVE skal vurdere samfunnsnytte (økt kraftproduksjon) mot ulempene (nevnt i dette dokument) når de har mottatt søknaden. Historikken i vassdraget vil omtales i konsesjonssøknaden, der utbyggingsplanene og avslagsårsaker fremgår.

10. Reindrift

Sametinget

Det poengteres at utreder med riktig kompetanse og helst kunnskap om lokale forhold må benyttes. Tiltakshaver er innforstått med at de ulike miljøtema skal utredes av fagkyndige, og skal vurdere dette. Reinbeitedistriktet ønsker mulighet til å kommentere fagutredningen. Dette vil de, på lik linje med andre, få mulighet til i 2. høringsrunde, når KU med fagrapporter er sendt til NVE.

11. Statsforvalteren (SF) i Trøndelag

Uttalelsen fra SF kommenterer de fleste miljøtema og den nåværende utbyggingsplanen. Kommentarene belyser flere tema som skal inngå i KU, og det er fint at SF uttrykker hva de mener er spesielt viktig. Dette vil tas til etterfølge i KU. SF uttrykker at de vil finne det svært krevende å akseptere en utbygging av Garbergselva på grunn av naturverdiene i området, men også på grunn av andre miljøtema. Utbygger vil jobbe med å finne løsninger/tilpasninger som reduserer ulempene på de tema SF kommenterer i uttalelsen. Så må ulemper holdes opp mot samfunnsnyttan når KU leveres til NVE. Statsforvalteren nevner at plan som er ute for høring ikke er i samsvar med den kommunen tatt stilling til tidligere. Kart i kommunens saksfremlegg

har de laget selv og er ikke direkte samsvar med utbyggers fremstilling, de brukte også andre alternativ der deres alt. 2, var utbyggers alternativ 3 på det tidspunktet. Prinsippene er uansett like, der inntak er oppstrøms storprestfossen og utløp ved Litjmoen, som definerer berørt elvestrekning. Siden kommunen ønsket at vi utredet det større alternativet som ga mest energi, har utbygger lagt fra seg det mindre alternativene som det gangen ble kalt 1 og 2 fra utbygger, men 1 av kommunen. I meldingen opererer vi kun med alternativ 1A og 1B siden det er naturlig i en ny NVE prosess å starte på 1, dette tilsvarer utbyggers alternativ 3B og kommunens alternativ 2 fra kommunens uttalelse i forkant av meldingsprosess.

12. Mattilsynet

Uttalelse fra Mattilsynet tar for seg vannkilder, dyrevelferd (fisk, husdyr og vilt), samt risiko for spredning av smitte og utslipp av kjemikalier. Dette er tema som vil utredes i naturmangfold i vann og naturressurser. Risikoen og eventuelle tiltak mot gassovermetning vil utredes i teknisk plan, evt. hydrologikapittel

13. Naturvernforbundet Selbu og Tydal

Alle undersøkelser som utføres på miljøtema vil ivareta punkter som Naturvernforbundet Selbu og Tydal poengterer i sitt høringsinnspill. Dette er vanlig prosedyre når det utarbeides en KU. Det er en god liste som omtaler mange miljøtema, og vil følges i KU arbeidet. I andre høringsrunde, når konsesjonssøknad og KU leveres, vil det være mulig for alle høringsparter å lese over og komme med tilbakemeldinger.

14. Selbu kommune

Alle tema som kommenteres fra Selbu kommune er tema som vil omtales i konsesjonssøknad og KU.

15. Fylkeskommune

Temaer nevnt av fylkeskommune skal være dekket i foreslått KU.

16. Klima

FNF Trøndelag

Klima er et eget tema i konsesjonssøknaden og vil ivaretas.

17. Kulturmiljø

Jostein Sandvik

Fylkeskommunen er offentlig myndighet for kulturmiljø, og Sametinget er også involvert. Hvis fylkeskommunen har mottatt, men ikke offentliggjort innmeldte funn, oppfordres fylkeskommunen til å tilgjengeliggjøre denne informasjonen.